

De corruptie van de macht

Ivo van Hove slingert 'Ring' van Wagner deze eeuw in

OPERA Das Rheingold van Wagner. Muzikale leiding: Ivan Törzs. Regie: Ivo van Hove. Decor: Jan Versweyveld. Solisten, Symfonisch Orkest van de Vlaamse Opera. Gezien te Gent. Herhalingen: 21, 24, 27, 30/6 en 4, 7, 9/7 aldaar.

Het toneel is herschapen in een computercentrum. Beeldschermen in alle mogelijke formaten, her en der verspreide laptops, maar ook manshoge machines, zo ver het oog reikt. Hier lijkt de hele wereld te worden geobserveerd en gecontroleerd. Regisseur Ivo van Hove heeft zich voorgenomen van Wagners vierdelige cyclus *Der Ring des Nibelungen* een *Ring* van de 21ste eeuw te maken. *Global village* in plaats van duistere mythe. De Vlaamse Opera presenteert deze maand deel één: *Das Rheingold*. Volgend jaar volgen *Die Walküre* en *Siegfried*, in juni 2008 wordt het project afgesloten met *Götterdämmerung*.

Tegen die tijd is ook de Nationale Reisopera in Enschede druk doende met een nieuwe *Ring*, te dirigeren door Jaap van Zweden. De Nederlandse Opera heeft de *Ring* van Pierre Audi/Hartmut Haenchen net opgeborgen. Waarin operagezelschappen ook verschillen, Wagners geweldige tetralogie willen ze allemaal.

De interpretatie van Ivo van Hove is koel, afstandelijk en scherp doorzicht en dwingt althans als concept bewondering af – de uitwerking is soms wat rommelig. Hij heeft de handeling naar deze tijd verplaatst, maar is niet voor de verleiding bezweken het actuele op een triviale manier te benadrukken. Hoe gemakkelijk was het niet geweest om van Wotan 'een alter ego van Bush te maken, met het gezicht van de Amerikaanse president op de beeldschermen.

Maar Van Hove heeft van *Das Rheingold* geen politiek theater willen maken. Hij verandert het Rijngoud – het verleent de bezitter onbegrensde macht – in een soort superchip. Wotan is een soort president-commissaris in een onberispelijk donker pak, tussen andere even onberispelijke wandelende pakken, die er toe bijdragen dat deze productie in sterke mate een manager- en informaticasfeer uitstraalt. Prettig om naar te kijken is het niet, deze verzameling grijze muizen tussen hun even grijze apparaten. Maar het is wel een geschikte omgeving om de corruptie van de macht, die bij Wagner zo'n belangrijke plaats inneemt, duidelijk te laten overkomen.

Het probleem is alleen dat *Das*

Rheingold soms ook iets van een sprookje heeft: de Rijndochters op de bodem van de rivier, de transformaties van Alberich et cetera. Daar komen Van Hove en zijn vormgever Jan Versweyveld niet uit.

Het opmerkelijke van de scenische vormgeving maakt dat de muzikale aspecten enigszins op de achtergrond raken. Dat is ook wel begrijpelijk. De muzikale interpretatie is middelmatig. Het Symfonisch Orkest van de Vlaamse Opera leek tijdens de première niet altijd voor zijn taak berekend, terwijl Ivan Törzs, chef-dirigent van het gezelschap, Wagner te weinig liet vloeien en stromen. Tot de beste solisten behoren Egils Silins (Wotan), Peter Bronder (Loge) en Elzbieta Ardam (Erda), één van de slechtste is Anne Mason (Fricka).

Fricka, Wotans echtgenote, is het herkenbaarste. Zij vraagt zich af of van het Rijngoud een fraai sieraad valt te maken. Zulke menselijke trekjes zijn bij Richard Wagner zeldzaam.

AAD VAN DER VEN

Garfunkel houdt
In zijn eerste
retiek met Simon
Met een meesmeestige
G.A. 1968

Irritatie
mystieke
Nieuw-Genève